

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ*

China's Place in Australia's Multifaceted Foreign Policy

Zeki Talustan GÜLTEN**

Öz

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Soğuk Savaş olarak adlandırılan küresel rekabette Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni (SSCB) daha sonrasında da 11 Eylül saldırılarıyla birlikte "Küresel Terörü" "öteki" olarak konumlandırarak kendi kutbunu ve halkını konsolide edebilme fırsatı bulmuştur. Daha sonra güçlenen ve Batı'nın küresel hegemonyasına meydan okumak isteyen Çin, ABD açısından yeni bir "düşman" olmuş ve bu durum yeni bir küresel mücadele başlatmıştır. ABD'nin çevreleme politikası da söz konusu rekabete bölgesel bir çerçeve katmıştır. Zira rekabetin bölgesel tezahüründe Batı perspektifine sahip ve birçok Batılı ittifakta yer alan Avustralya oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Nitekim Avustralya, ABD'nin Çin'i çevreleme politikasında kritik öneme sahiptir.

Anahtar kelimeler: Çin, Avustralya, Asya-Pasifik, Dış Politika, Rekabet.

Abstract

The United States of America (USA) has consolidated its own side and people by positioning the Union of Soviet Socialist Republics (USSR) as the "other". Later, with the September 11 attacks, USA positioned "Global Terror" as the new "other". Then China became stronger and wanted to challenge the global Western hegemony, became a new "enemy" for the USA. After that new global competition started. Containment policy of the USA has also added a regional framework to the competition. Because, in the competition's regional perspective, Australia, which is involved in Western alliances, plays a very important role and has a critical importance in the US containment policy against China.

Keywords: China, Australia, Asia-Pacific, Foreign Policy, Rivalry.

* Makale Geliş Tarihi: 24.03.2023

Yayına Kabul Tarihi: 24.04.2023

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, e-posta: talustann@gmail.com, ORCID: 0000-0001-5818-8331.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

GİRİŞ

Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Soğuk Savaş olarak adlandırılan ve küresel sistemin şahit olduğu en büyük kutuplaşma süreci olan mücadeleden zaferle ayrılmıştır. Nitekim 1989 yılında Berlin Duvarı'nın yıkılması (History, 2021) ve 1991 senesinde SSCB'nin dağılmasıyla (Webber, 1992: 693) birlikte dünya, iki kutuplu düzenden ABD'nin tek kutup olduğu yeni bir sisteme geçiş yapmıştır (Çiftçi, 2009: 3). Söz konusu süreç de ABD'yi net bir şekilde küresel hegemonik güç haline getirmiştir. Böylece Washington; jeopolitik, jeoekonomik ve jeostratejik olarak uluslararası çapta dünyanın geri kalanının takip ettiği bir aktör haline gelmiştir (Yıldırım, 2015: 13).

ABD de mutlak hegemon olduğu Yeni Dünya Düzeni'nde Batı Dünyası'nın ve dolayısıyla Avrupa Birliği'nin (AB) ve Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü'nün (NATO) konsolidasyonunu sürdürebilme noktasında yeni bir "öteki" ve "düşman" arayışına girmiştir. Nitekim 11 Eylül 2001 tarihinde El Kaide terör örgütü tarafından Washington'daki ikiz kuleler ve ABD Savunma Bakanlığı'nın merkezi olan Pentagon'a düzenlenen saldırılar, (History, 2022) ABD'ye istediğini vermiştir. Teröre karşı büyük bir mücadele başlatan Washington, (Kaya, 2022: 109) bu saldırılardan sonra kendi kutbunu birleştirebilme ve eylemlerinin ikna edilebilirliğini artırma noktasında yeni bir "düşman" bulmuştur. Bu eylemlerden sonra ABD, yeni küresel "ötekisini" "İslami terör" olarak tanımlamıştır.

Nitekim ABD, bahse konu durumu hem eylemlerinin meşruiyeti hem de kendi müttefiklerinin konsolidasyonu için bir araç olarak kullanmıştır. Fakat Çin'in dönemin Devlet Başkanı Deng Şioping'le birlikte 1978 yılında izlemeye başladığı dışa açılma politikası (Albers ve Chen, 2017: 116) ve 1980'li senelerdeki bağımsız dış politika stratejisi (Çakmak, 2005: 110), 21. yüzyıldan itibaren iktisadi anlamda meyvelerini vermiştir.

Bu sürecin ardından Çin uzun seneler boyunca ekonomik olarak çift haneli rakamları yakalayabilmiş, Atlantik'in ekonomik temelli sistemine entegre olmuş, sahip olduğu ucuz iş gücü vesilesiyle de yabancı yatırımları çekebilmiştir. Uluslararası şirketlerin yaptıkları yatırımlar, açılan yeni fabrikalar ve Çin'in küresel tedarik zincirindeki tırmanışı da ülke ekonomisinin hızlı bir şekilde yukarı ivmelenmesini sağlamıştır (Erol ve Koyuncu, 2022: 42).

Nitekim Çin, 2001 senesinde Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) katılmış, 2008 yılında başlayan küresel ekonomik krizin (Gökay, 2009: 1) ardından 2009 yılındaki ekonomik büyümesi %9'u geçmiştir (Kaya, 2011). Ardından 2010 yılında da Çin ekonomisi, Japonya'yı geride bırakarak ABD'nin ardından dünyanın en büyük ikinci ekonomisi olmuştur (BBC News, 2011). Söz konusu gelişmelerin ardından Pekin'in ABD temelli Batı hegemonyasına meydan okumaya başlaması sebebiyle İslam ile terörü özdeşleştirme çabası kısa sürmüştü ve Çin, ABD'nin ve dolayısıyla Batı'nın yeni "ötekisi" haline gelmiştir. Zira Çin'in Batı değerlerini ve Amerikan hegemonyasını tehdit eder hale gelmesi, bu durumun en önemli sebeplerinden biri olarak gösterilebilir.

Bununla birlikte 2000'li yıllarda Rusya'nın tekrar güçlenmeye başlaması da Pekin ile Moskova arasında Batı karşıtlığı ve çok kutupluluk arayışı üzerinden dış politika üretim süreçlerinde bir yakınlaşma olmasına sebebiyet vermiştir. Bu da Doğu'nun ve Asya'nın Batı hegemonyasıyla daha güçlü ve konsolide bir biçimde rekabet edebilmesini sağlamıştır.

Tüm bunların yanı sıra Şi Cinping'in 2013 senesinde Çin Devlet Başkanı olarak seçilmesiyle (The Guardian, 2013) birlikte Çin, tam anlamıyla proaktif ve atılgan bir dış politika izlemeye başlamıştır. Özellikle de aynı dönemde Şi'nin "Modern İpek Yolu" olarak da adlandırılan "Kuşak ve Yol Girişimi"ni hayata duyurmasıyla, (Çelik ve Erol, 2019:13) stratejistlerin ve akademisyenlerin "İkinci Soğuk Savaş/Yeni Soğuk Savaş" olarak da

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

adlandırdığı ve ABD ile Çin arasında vuku bulan yeni küresel hegemonya mücadelesi somutlaşmıştır. Bununla birlikte Çin'in küresel hegemon olabilecek bir aktör olarak ortaya çıkması da ABD'nin küresel nüfuzunu devam ettirebilmesi için Pasifik'e ve Çin'e daha fazla odaklanmasını beraberinde getirmiştir (Çelik ve Başaran, 2019: 38).

Bu noktada küresel rekabetin ekonomik, politik, ideolojik, coğrafi, jeopolitik, diplomatik, stratejik ve askeri birçok boyutunun bulunduğu söylenebilir. Fakat tüm bunların yanı sıra ABD, Çin'le yürüttüğü çok boyutlu küresel rekabette, kendi politik tecrübelerinin de yarattığı konjonktürel avantajı kullanmaya çalışmakta ve SSCB'ye karşı etkisini gördüğü çevreleme politikasını Çin'e karşı da uygulamaktadır.

Mevzubahis çevreleme politikası da rekabetin tüm bu unsurlarına bölgesel rekabet perspektifini de eklemektedir. Bu sebeple küresel mücadelenin önemli bir unsurunun Asya-Pasifik Bölgesi üzerinden hayata geçen bir rekabet şeklinde pratiğe de tezahür ettiğini söylemek mümkündür. Nitekim Washington, Pekin'le Asya-Pasifik Bölgesi üzerinde bir nüfuz mücadelesi vermekte, ittifaklar ve tatbikatlar üzerinden inşa etmeye çalıştığı Batı yanlısı kutup vesilesiyle Çin'e karşı jeopolitik bir mücadele vermeye çalışmaktadır.

Bu noktada ABD'nin hem Çin'i çevreleme hem de Asya-Pasifik Bölgesi'nde nüfuz kazanma amacı doğrultusunda Avustralya'nın öne çıkan partnerlerden biri olduğu söylenebilir. Zira Avustralya, her ne kadar coğrafi olarak doğuda yer alıyor olsa da jeopolitik ve jeostratejik bakımdan Batı yanlısı bir ülkedir. Nitekim Kanberra'nın Batı temelli sistemi içselleştirmesi, bu durumun en önemli nedenlerindedir. Bahse konu olan durum da Avustralya'nın hem içerisinde yer aldığı ittifaklar hem dış politika üretim süreci hem de Çin'le kurduğu ilişkilerden anlaşılmaktadır.

Bu kapsamda Avustralya-Çin ilişkilerini daha iyi anlamlandırabilmek için ilk olarak Avustralya'nın bölgesel konumundan ve bu konumun getirdiği jeopolitik zaruriyetlerden bahsedilecektir. Ardından ikinci bölümde Avustralya'nın yer aldığı bölgesel ittifaklar, bu ittifakların kuruluş süreçleri, amaçları ve bölgesel önemleri incelenecektir. Üçüncü kısımda Kanberra-Pekin ilişkilerindeki güncel gidişat, Avustralya dış politikasındaki Batı nüfuzu ve çok yönlülük amacı doğrultusunda analiz edilecektir. Son olarak sonuç kısmında da Avustralya-Çin ilişkilerine dair öngörülere yer verilecek ve çıkarımlar özetlenecektir.

AVUSTRALYA'NIN COĞRAFİ KONUMU

Batısında Hint Okyanusu'nun, doğusunda Pasifik Okyanusu'nun ve kuzeyinde Güneydoğu Asya Bölgesi'nin olması, Avustralya'yı Asya-Pasifik Bölgesi'nin merkezine yerleştirmektedir. Bununla birlikte Avustralya, bulunduğu coğrafi konum hasebiyle çevresindeki ekonomik, askeri, kültürel, stratejik ve politik gelişmelerin etkilerini yakından hissetmektedir (Koyuncu, 2022).

Ülkenin bir ada devleti olması, iki okyanusa kıyısının bulunması ve yine birçok ada devletine yakın konumda yer alması, (National Geography), Avustralya'yı tehlikelere açık bir ülke haline getirmektedir. Bilhassa Batı değerlerine sahip bir aktör olduğu belirtilen Kanberra'nın tam da bu nedenle Pekin ve Pyongyang kaynaklı tehditleri yakından hissettiği söylenebilir. Zira bu durumun kendi içerisinde bir döngü yarattığı da ileri sürülebilir.

Avustralya'nın Batı'yla geliştirdiği güçlü diyalogların ve iyi ilişkilerin, ülkenin bölgesel ve küresel güvenlik algısını şekillendirdiği ve endişelerini artırdığı; fakat artan güvenlik kaygılarının da Kanberra'yı Washington'un çizgisine daha fazla yaklaştırdığı söylenebilir.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

AVUSTRALYA-BATI İLİŞKİLERİ VE KURULAN İTTİFAKLAR

Avustralya Asya-Pasifik Bölgesi'nde Batı'nın, ABD'nin ve NATO'nun önemli bir müttefikidir. Bunun önemli bir sebebinin Avustralya'nın güçlü bir Anglosakson yapısına sahip olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Bununla birlikte bir diğer neden de Kanberra'nın Batı temelli ittifaklar içerisinde bulunmasıdır. Zira Avustralya hem ANZUS hem AUKUS Paketi hem de Dörtlü Güvenlik Diyalogu (QUAD) içerisinde ABD'yle birlikte değişmeyen tek aktördür.

Bununla birlikte Avustralya temsili olarak da Birleşik Krallık'a bağlı bir ülkedir. Yani Birleşik Krallık monarkı, Kanberra'da bir temsilci olarak Vali bulundurmaktadır. Bu Vali'nin birçok yetkisi olmasına rağmen hem Vali'nin varlığı hem de bu yetkiler yalnızca temsili düzeydedir (The New York Times, 2020). Tüm bu sebeplerden ötürü Avustralya'nın hem demografik hem de politik konjonktür olarak Batı perspektifine sahip olduğu ve bu bağlamda doğru bir toplum olarak tanımlanamayacağı öne sürülebilir.

Bahsi geçen durumların gerek askeri gerek jeopolitik gerekse de stratejik ve ekonomik olarak Avustralya'ya önemli bir Batı perspektifi verdiği söylenebilir. Bu bağlamda bahsi geçen ittifakları, nasıl kurulduklarını ve bu ittifakların sahip oldukları önemi incelemekte yarar vardır.

ANZUS

Avustralya'nın İkinci Dünya Savaşı'nın ardından gerek tehdit algısı gerek güvenlik politikaları gerekse de bölgesel perspektifi ve stratejisi nedeniyle Washington ve NATO'yu merkeze alan bir çizgiyi benimsemiştir. Zira Avustralya, 1951 senesinde ABD ve Yeni Zelanda'yla ANZUS Anlaşması'nı (Australia, New Zealand, United States Security Treaty) imzalamıştır (Robb ve Gill, 2015: 12).

Bu durum, Avustralya'nın söz konusu bölge içerisindeki perspektifini ve tarafını somut bir şekilde ifade etmesi bakımından önemlidir. Nitekim bu, Kanberra'yı bölgesel jeopolitik üzerinde net bir şekilde taraf yapmaktadır. Özellikle de bahsi geçen anlaşma içerisindeki anlaşmanın tarafı olan herhangi bir aktöre karşı yapılacak bir askeri saldırının diğer aktörler tarafından da kendi huzur ve güvenlikleri için tehlikeli olarak algılanacağı ve bu saldırının ortak bir tehdit olarak değerlendirileceği şeklindeki madde (Frühling, 2018: 8) gerek mevzubahis yasal zemini gerekse de Avustralya'nın konjonktürel tutumunu göstermesi açısından kritiktir.

AUKUS

Kanberra; Avustralya, Birleşik Krallık ve ABD arasında imzalanan AUKUS'un da önemli bir sac ayağını oluşturmaktadır. Nitekim bu pakt hem kuruluş süreci hem de akabinde yarattığı etki nedeniyle gerek Avustralya gerekse de Asya-Pasifik Bölgesi için büyük öneme haizdir.

AUKUS, 15 Eylül 2021 tarihinde ABD Başkanı Joe Biden tarafından Beyaz Saray'da yapılan bir basın toplantısıyla açıklanmıştır (The White House, 2021). Bahse konu olan toplantıya dönemin Birleşik Krallık Başbakanı Boris Johnson ve önceki Avustralya Başbakanı Scott Morrison da çevrimiçi şekilde katılmıştır (The Phonom Penh Post, 2021). Pakt, ismini ittifaka katılan ülkelerin kısaltmalarından almaktadır. Paktın ismi, Avustralya (A), Birleşik Krallık (UK) ve Birleşik Devletler (US) şeklinde oluşmaktadır. Bu pakt, temel olarak ABD ve Birleşik Krallık'ın Avustralya'yı nükleer enerjiye sahip denizaltılar geliştirme ve konuşlandırma noktasında desteklemesi üzerine kuruludur (BBC News, 2021).

Söz konusu durumun da Kuzey Kore sebebiyle bir nükleer tehlike içinde olan Asya-Pasifik Bölgesi'nde nükleer tehlikenin daha ciddi bir şekilde hissedilmesine sebebiyet verdiği söylenebilir. Bununla birlikte bu ülkeler arasında imzalanan pakt, denizaltıların yanı sıra yapay zeka,

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

siber güvenlik ve kuantum teknolojisi gibi konularda da bir işbirliğini içermektedir (UNSW Canberra, 2022). Bu da bahsi geçen ittifakın yalnızca güvenlik temelli olmadığını gösterir niteliktedir. Nitekim Batı, bu hamleyle bölgede askeri nüfuz sahibi olduğu ve sert güç kullanımını hedeflediği yönündeki endişelerin önüne geçmeye çalışmış olabilir. Zira anlaşma hakkında yorumda bulunan uzmanlar ve analistler, bu paktın temel olarak Asya-Pasifik Bölgesi'nde Çin'i çevreleme amacı güttüğünü ve Pekin'in artışa geçen askeri faaliyetleri sebebiyle yapıldığını söylemektedir (UNSW Canberra, 2022).

Aynı zamanda Avustralya, bu pakta üye olabilmek için Fransa'yla olan denizaltı anlaşmasını da iptal etmiştir. Fransa ise söz konusu durumu "sırtından bıçaklanma" olarak adlandırmıştır (BBC News, 2021). Bu kapsamda Fransa'nın Asya-Pasifik Bölgesi'nde önemli bir askeri nüfuz elde edebilme fırsatı varken; bu fırsatı Birleşik Krallık'a kaptırdığı söylenebilir. Bilhassa tarihsel olarak jeopolitik ve jeostratejik birer rakip olan, aynı zamanda benzer sömürgeci geçmişleri bulunan bu iki devlet arasındaki nüfuz mücadelesinde böylesi bir manevra yaşanması hem küresel Batı-Çin rekabeti hem de bölgesel jeopolitik açısından mühimdir.

Bu noktada ABD'nin Çin'e karşı uygulamayı düşündüğü bölgesel çevreleme planında, Avustralya'yla işbirliği kurularak oluşturulacak olan kutupta Fransa'nın yerine müttefik olarak Birleşik Krallık'ı tercih ettiği çıkarımı yapılabilir. Fakat bu bölgede sahip olduğu birçok adayla birlikte Paris'in Londra'ya kıyasla jeopolitik bakımdan çok daha üstün bir aktör olduğu söylenebilir. Özellikle de bu adaların birçoğunun Avustralya'ya olan yakınlığı, Fransa'nın sahip olduğu jeopolitik üstünlüğü, Kanberra'yla kolay ve birlikte askeri tatbikat yapabilme avantajıyla birleştirmektedir. Dolayısıyla Birleşik Krallık yerine Fransa'nın yer aldığı böylesi bir birlikteliğin tercih edilmiş olması durumunda Batı'nın ve Washington'un hem Çin'e karşı jeopolitik üstünlüğü artmış olacak hem de bölgesel manevra kabiliyeti daha yüksek olmuş olacaktır.

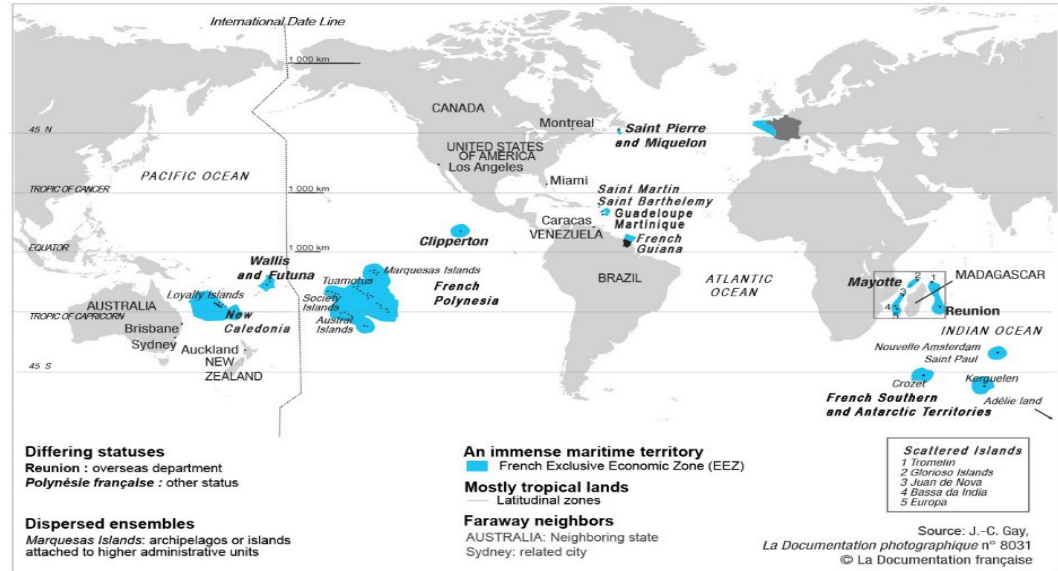
BÖLGESEL ARAŞTIRMALAR DERGİSİ

Görsel 1: Fransız Sömürgesi Adalar

Kaynak: Story: Pacific Islands and New Zealand. (2012). Te Ara, <https://teara.govt.nz/en/interactive/36846/colonial-control-in-the-pacific>.

Görsel 2: Fransız Münhasır Ekonomik Bölgeleri

Kaynak: Tourism in the French Pacific Collectivities: A Troubled Industry. Gis Asie, <https://www.gis-reseau-asie.org/en/tourism-french-pacific-collectivities-troubled-industry>.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

Tüm bunlara rağmen mevzubahis paktta Birleşik Krallık'ın yer alması, üstelik bunun Paris'le halihazırda yürürlükte olan bir anlaşmanın iptal edilerek hayata geçirilmesi kararında, Çin'e karşı elde edilecek stratejik üstünlük yerine ideolojik temellerin yer aldığı öne sürülebilir. Zira Kıta Avrupası ile Anglo-Sakson Dünyası arasındaki görüş ayrılıklarının yükselişe geçtiği bilinmektedir. Özellikle de Brexit süreci, bu anlamda önemli bir örnektir (Morgan, 2020: 15). Nitekim paktın imzalanmasından sonra her ne kadar bu ittifak, Çin karşıtlığı üzerinden kurulan bir birliktelik gibi gözükse de en ciddi tepkilerin AB ve Fransa'dan gelmesi (The Diplomat, 2021), bunu kanıtlar niteliktedir.

Üstelik söz konusu paktın, ABD-Birleşik Krallık kanadıyla Kıta Avrupası arasındaki mesafeyi daha da açtığı söylenebilir. Halihazırda Brexit aracılığıyla AB'den ayrılan Birleşik Krallık'ın (BBC News, 2020) da yeni stratejiler ve arayışlar peşinde olduğu bilinmektedir. Nitekim "Küresel Britanya" hedefi de dikkate alındığında, Londra'nın geçmişte Avrupa Kıtası'nı temele alan politikalarını Asya-Pasifik Bölgesi'ne kaydıracağı söylenebilir.

Son olarak AUKUS Paketi ile birlikte Avustralya'nın ABD, Birleşik Krallık, Çin, Fransa, Hindistan ve Rusya'dan sonra nükleer denizaltına sahip yedinci ülke olması önemlidir (Hindustan Times, 2023). Bu minvalde hem Batı'nın ve ABD'nin bölgedeki askeri nüfuzunun arttığı hem de Avustralya'nın bölgesel olarak yüksek bir manevra kabiliyeti ve hareket alanı kazandığı söylenebilir.

QUAD

QUAD, Japonya Eski Başbakanı Şinzo Abe'nin çabalarıyla 2007 yılında dönemin Avustralya Başbakanı John Howard, dönemin ABD Başkan Yardımcısı olan Dick Cheney ve Hindistan Eski Başbakanı olan Manmohan Singh arasındaki görüşmeler neticesinde ortaya çıkmıştır. Nitekim bu

görüşmeler daha sonraki yıllarda ortak tatbikatlar yapılması şeklinde sahaya da tezahür etmiştir. Ardından 2017 senesinde Donald Trump'ın ABD Başkanı seçilmesiyle (The New York Times, 2016) birlikte müzakereler hem hız hem de daha kurumsal bir kimlik kazanmıştır. Daha sonra da söz konusu müzakereler, QUAD adıyla resmi bir yapı kurulması şeklinde son halini almıştır (Örmeci, 2021: 13).

QUAD'ın temel amacının demokratik değerleri benimsemiş ülkeleri bir araya getirerek konsolide etmek ve stratejik anlamda bir işbirliği sağlamak olduğu söylenebilir. (Koyuncu, 2021). Fakat temel olarak bu işbirliğinin de Çin'i çevrelemek ve Pekin'in Güney Çin Denizi'ndeki faaliyetlerine karşı koymak amacı güttüğü dile getirilmektedir (Al Jazeera, 2020). Bilhassa QUAD'ın oluşumunda Abe'nin de yüksek bir efor sarfetmesi, söz konusu durumu kanıtlar niteliktedir. Nitekim QUAD hem Güney Çin Denizi konusu hem de Abe'nin çabaları üzerinden değerlendirilebilir.

Bu kapsamda ilk olarak Abe'nin 2006 yılında Japonya Başbakanı olarak seçildiğinde (AP News, 2022) Çin'le ilişkileri kötü olan bir Japonya devraldığını söylemekte fayda vardır (Zengin, 2020: 211). Aynı zamanda Abe, Başbakan olarak seçilmesinden önce Çin'i "otoriter" ve "güvenilmez" bir ülke olarak tanımlamıştır (Zengin, 2020: 212).

Bununla birlikte Abe, seçildikten sonra Pekin'in yükselen gücünü ve proaktif dış politikasını dengelemek amacıyla küresel çapta ABD, bölgesel çapta da Hindistan ve Avustralya gibi aktörlerle ilişkilerini güçlendirmeye çalışmıştır. Bu minvalde Abe; Japonya, ABD, Hindistan ve Avustralya arasında bir "Demokratik Güvenlik Elması" (Democratic Security Diamond) kurulması için girişimlerde bulunmuştur (Hemmings ve Kuroki, 2013: 10). Bu noktada güçlü bir demokrasi vurgusunun yapılması, Japonya'nın sahip olduğu Batı perspektifinin ve inşa etmeyi denediği işbirliğindeki Batı temelli düşünce yapısının önemini ortaya koymuştur.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

Abe, 2012 yılında ikinci defa seçilmeden önce Güney Çin Denizi'yle alakalı kritik çıkışlarda bulunmuştur. Bu bağlamda Abe, Güney Çin Denizi'ndeki adalar kapsamında Çin'e karşı daha sert ve kararlı bir tutum sergilenmesi gerektiğini savunmuştur (Zengin, 2020: 212). Nitekim Güney Çin Denizi'nin bir "Çin Gölü'ne" dönüştüğünü vurgulayan Abe, (Zengin, 2020: 213) Pekin karşıtı retoriği güçlendirmiştir.

Bu kapsamda Güney Çin Denizi'nin de önemine bakıldığında, küresel ticaret hacminin yaklaşık olarak üçte birinin bu bölgeden geçtiği görülmektedir (China Power, 2017). Güney Çin Denizi, Krimata'dan başlayarak Malakka ile Tayvan Boğazı'na kadar olan bölgeyi içerisinde almaktadır (Rand Corporation, 2021). Hem ticaret hacminin hem de coğrafi alanının büyüklüğü, bahse konu denizi bölge devletleri açısından oldukça kritik bir hale getirmektedir.

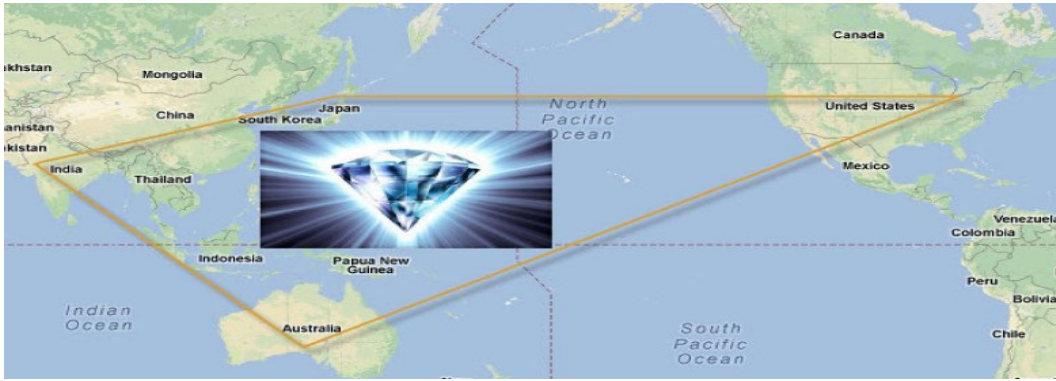
Söz konusu bölgenin büyük bir doğalgaz ve petrol rezervine sahip olduğu da tahmin edilmektedir. Tüm bunların yanı sıra bölge, balıkçılık açısından da önemlidir. Bu bölgeye sınırı bulunan devletler; Filipinler, Çin, Brunei, Tayvan, Vietnam, Endonezya, Singapur ve Malezya'dır. Tüm bu sebeplerle bölgenin sıcak çatışma ihtimalinin yüksek olduğu tahmin edilmektedir. Bunun en önemli nedenlerinden biri, Güney Çin Denizi'ne kıyısı olan ülkelerin bu deniz üzerinde hak iddia etmeleridir (Zengin, 2020: 213).

Bu kapsamda Çin'in neredeyse denizin tamamı üzerinde hak iddiasında olduğu söylenebilir. Aynı zamanda Pekin'in hak iddiasında bulunduğu ve U şeklinde olan alana "Dokuz Çizgi Hattı" denilmektedir (The Print, 2020). Çin'in iddiaları temel olarak tarihsel gerekçelere dayanmaktadır. Bu durum ise hem denize kıyısı olan ülkeleri hem de ABD'yi ve NATO'yu rahatsız etmektedir. Zira Pekin'in faaliyetlerinin Washington'un çıkarlarıyla örtüşmediği bilinmektedir. Bu sebeple de bölgede yer alan devletler, Çin'in gücünü ve faaliyetlerini dengeleyebilmek için Hindistan ve ABD gibi

aktörleri buradaki sorunlara dahil etmeye çalışmaktadır. Çin ise buradaki sorunların müzakere yöntemiyle çözülmesini istemektedir. Çünkü Pekin, Batı'nın bölgedeki varlığından rahatsızlık duymaktadır (Zengin, 2020: 213).

Nitekim Çin'in Kuşak ve Yol Girişimi çerçevesinde inşa etmeyi planladığı yollardan biri de Hindiçin-Peninsula hattı vesilesiyle Güney Pasifik Okyanusu'nun Güney Çin Denizi'ne bağlanmasıdır. Mevzubahis hat; LAOS, Singapur, Burundi, Malezya, Tayland, Kamboçya, Filipinler, Endonezya, Vietnam, Myanmar güzergahını içermektedir (Başaran, 2022: 241).

Görsel 3: QUAD Ülkeleri Elması

Kaynak: What is Quad? And Will Australia Join the Malabar Exercise? (2020). Economyra, <http://economyria.com/what-is-quad-and-will-australia-join-the-malabar-exercise/>.

Bu kapsamda Avustralya, Asya-Pasifik Bölgesi için askeri ve güvenlik noktasında oldukça kritik olan QUAD'ın önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Bu ittifakın Güney Çin Denizi ve Çin'in emelleri bağlamındaki stratejik önemiye Görsel 3'te görülmektedir. Dolayısıyla mevzubahis ittifakın Çin'e karşı güçlü bir direnç oluşturduğu söylenebilir. Zira bu da direkt olarak Çin ile Avustralya'nın zıt kutuplarda konumlanmasına ve bir rekabete girmesine neden olmaktadır.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

AVUSTRALYA-ÇİN İLİŞKİLERİ

Avustralya'nın Batı temelli Atlantik sistemi içerisinde yer alması, Çin'in de kurallara dayalı uluslararası sisteme ve Batı hegemonyasına karşı başlattığı mücadele, bölge üzerinde bu iki devleti kutuplaştırmakta ve Avustralya'yı Çin için hedef bir ülke haline getirmektedir. Zira bu kapsamda Avustralya da gerek Batı çerçevesini kabul etmesi gerekse de ulusal çıkarları doğrultusunda Çin tehdidi sebebiyle aktif bir politika üretmektedir.

Aynı zamanda Avustralya'nın tarihsel olarak da İngiliz Milletler Topluluğu'na dahil olması nedeniyle Çin'le sorunlu ilişkileri olduğu söylenebilir. Ancak ekonomik ilişkilerin önemi de söz konusu münasebetleri dengede tutan unsurlardan olmuştur. Bu bağlamda Kanberra, Batı'nın da bölgede aktif olmasında ve nüfuz kazanmasında kritik bir aktördür. Bir önceki bölümde anlatılanlar da bu durumu kanıtlar niteliktedir. Bu noktada Avustralya'nın Çin tehdidi ve Çin karşıtlığı üzerinden hayata geçirdiği en önemli stratejilerden birinin "Asya-Pasifik" söylemini bırakarak "Hint-Pasifik" söylemini benimsemesi olduğu söylenebilir (The Sydney Morning Herald, 2021).

İki aktör arasındaki güncel gelişmelere bakıldığında, 2022 senesinin Kasım ayı içerisinde düzenlenen G20 Devlet Başkanları Zirvesi'nde (Reuters,2022) bazı Batılı devletler ile Çin arasındaki ilişkilerde iyileşmeye yönelik adımlar atılmış; fakat söz konusu adımlar devam etmemiştir, denilebilir. Bilhassa Çin'in kırmızı çizgisi olan ve oldukça hassas bir konu olarak değerlendirdiği Tayvan'a Batılı devletlerin heyetleri tarafından sıklıkla ziyaretler gerçekleştirilmektedir (Financial Times, 2021).

Bahse konu olan ziyaretlerin birçoğunun da Japonya, Avustralya ve Birleşik Krallık gibi devletler tarafından gerçekleştirildiği bilinmektedir. Bu kapsamda her ne kadar Avustralya heyetinin ziyareti (South China Morning Post, 2022) gündemdeyken; Kanberra Yönetimi, hükümetin söz konusu ziyaretler kapsamında bilgi sahibi olmadığını söylese de (The Sydney Morning Herald, 2022) bu açıklamalar, Çin'i tatmin etmeye yetmemiştir.

Öte yandan yine G20 Zirvesi'yle birlikte ortaya çıkan sürecin ardından Avustralya Savunma Bakanı Richard Marles, Pekin'le kurulan ilişkilerin güçlendirileceği taahhüdünün Avustralya'nın savunma politikalarında değişikliğe yol açmayacağını söylemiştir (Reuters, 2022). Bu durum, her ne kadar iki aktör arasındaki ilişkilerde iyileşme sinyalleri verse de Avustralya'nın Batı temelli yaklaşımından vazgeçmeyeceği şeklinde yorumlanabilir. Bu da ilişkilerin iyileştirmesi fikrinin lafta kaldığı şeklinde okunabilir. Nitekim Çin ile Batı arasındaki ilişkiler, hem Tayvan'a düzenlenen ziyaretler hem de Japonya'nın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne (BMGK) daimi olmayan geçici üye olarak katılması (Kyodo News, 2023), 2023 yılındaki G7 Zirvesi'nde ev sahipliği rolünü üstlenecek olması (Arab News, 2022) ve gittikçe yükselen proaktif dış politikası sebebiyle artışa geçmiştir. Buna rağmen Avustralya ve Çin'in belli başlı alanlarda işbirliği söylemlerine devam ettiği belirtilebilir.

Her iki devlet de ilişkilerin iyileştirilmesine yönelik görüşmelerini ve diyaloglarını sürdürmektedir. Örneğin 21 Aralık 2022 tarihinde Avustralya Dışişleri Bakanı Penny Wong ve dönemin Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi, bir görüşme gerçekleştirmiştir. Bu görüşmeler esnasında Wang, "Farklılıklarımızı akıllıca yönlendirirsek, ikili ilişkilerimizi geliştirebileceğimiz ve ilgili ulusal çıkarlarımızı koruyabileceğimiz görüşünü ortaya koymaya devam ettik" demiştir (AP News, 2022). Bunun yanı sıra bahsi geçen görüşmeler, bir noktada Pekin'in Kanberra'ya uygulamakta olduğu ithalat kısıtlamalarının kaldırılması yönünde de çeşitli umutlara yol açmıştır. Zira Çin, büyük bir ekonomik güçtür. Bu sebeple de ülke, çıkarlarını ekonomik araçlarla korumaktadır.

Bu bağlamda yaptırımların en şiddetli olduğu 2021 yılında Avustralya'da dönemin mali işler sorumlusu Josh Frydenberg tarafından açıklanan hazine tahminlerine göre Çin'e yapılan toplam mal ihracatı, 2021 Haziran çeyreğinin sonuna kadar yıl boyunca yaklaşık 5,4 milyar dolar düşmüş ve bu malların dünyanın geri kalanına ihracatı 4,4 milyar dolar artmıştır (Financial Review, 2022).

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

Dahası Avustralyalı ithalatçılar, Çin'le ilişkilerin düzeltilmesi ve ekonomik entegrasyonun arttırılması noktasında adımlar atmaya çalışmaktadır. Bu kapsamda Avustralya'nın önemli iş insanlarından Fortescue Metals'in kurucusu Andrew Forrest'in, BHP Başkanı Mike Henry'nin ve ülkenin en büyük şarap üreticilerinden olan Treasury Wine Estate'in CEO'su Tim Ford'un 2023 yılının Mart ayında Pekin'e bir ziyaret düzenlemeyi planladıkları haberleri gündemde kendine yer bulmuştur. Nitekim bu kişilerin Avustralya Hükümeti'ni de Çin'le ekonomik iş birlikleri geliştirilmesi noktasında etkilemeye çalıştıkları düşünülmektedir (South China Morning Post, 2023).

2022 senesinin Haziran ayında ise İspanya'nın başkenti Madrid'de gerçekleştirilen NATO Zirvesi'ne Güney Kore, Japonya, Avustralya ve Yeni Zelanda liderleri gözlemci olarak katılmıştır (North Atlantic Treaty Organization, 2022). Aynı zamanda bu süreçte bilhassa daha sonra İngiltere Başbakanı olacak olan dönemin İngiltere Dışişleri Bakanı Liz Truss'ın yoğun baskılarıyla NATO'nun Asya-Pasifik Bölgesi'ndeki sorunlarla ilgilenmesi şeklinde bir görüş ortaya çıkmıştır (CGTN, 2022). Avustralya Başbakanı Anthony Albanese'nin katıldığı böylesi bir zirvede NATO'nun bölgeye olan ilgisinin artacağı yönündeki kararı, Pekin'i rahatsız edecek bir durumdur. Zira söz konusu gelişme, Batı-Çin ve haliyle Kanberra-Pekin gerilimini arttıracaktır.

Tüm bunlarla birlikte Avustralya, Çin'in artan jeopolitik etkisine karşı deniz yollarının güvenliğini sağlama amacıyla deniz mayını tedarik etme kararı almıştır. Bu kapsamda Kanberra'nın deniz yollarını "potansiyel saldırganlardan" koruma amacı güttüğü belirtilmiştir (South China Morning Post, 2023). Nitekim Avustralya'nın bölgede önlem alması gereken devletleri "potansiyel saldırganlar" şeklinde tanımlaması ve bu tanımın Çin'i işaret etmesi oldukça önemlidir.

Bunun yanı sıra 22 Şubat 2023 tarihinde Avustralya Savunma Bakanı Richard Marles ve Filipinler Ulusal Savunma Bakanı Carlito Galvez bir görüşme gerçekleştirmiştir. Görüşmenin ardından yapılan ortak basın toplantısında Marles “Kurallara dayalı uluslararası düzene bağlı ülkeler olarak denizler üzerindeki güvenlik temelli ortak devriyelerimizi arttırma kararı aldık.” demiştir (Reuters, 2023).

Bu noktada kurallara dayalı uluslararası düzen vurgusunun Çin’i işaret ettiği öne sürülebilir. Zira bu noktada deniz devriyeleri konusunda yine Batı’nın önemli bir müttefiki olan Filipinler’le anlaşılması da Kanberra’nın Batı temelli bir konjonktürle birlikte özellikle de Güney Çin Denizi ve Asya-Pasifik Bölgesi’nin deniz yolları üzerinden Pekin’e karşı rekabet etme hedefinde olduğunu göstermektedir. Bu kapsamda bu anlaşmanın ABD’nin ve Batı ittifakının Çin’i çevreleme politikasında önemli bir yeri olduğu söylenebilir. Aynı zamanda Albanese, Çin’le olan ekonomik ilişkilerin restore edilmeye çalışılacağını da belirtmiş ve şunları söylemiştir: (Yahoo News, 2023)

“Çin bizim ana ticaret ortağımız ve ilişkilerimizi düzeltmek için çalışıyoruz. Daha olumlu ilişkiler geliştirmeye devam etmenin her iki ülkenin de çıkarına olduğuna inanıyoruz.”

Avustralya’nın eski Başbakanı Scott Morrison Hükümeti zamanında Çin’le ilişkilerin yönetiminin sorunlu olduğunu belirtmekte fayda vardır. Bu süreçte Pekin ile Kanberra arasındaki ikili ilişkilerde birçok ambargo hayata geçirilmiştir. Fakat 2022 yılının Mayıs ayındaki seçimlerden sonra Albanese liderliğindeki İşçi Partisi Hükümeti’nin kurulmasıyla (BBC News, 2022) birlikte dış politikada da değişim rüzgarları esmeye başlamıştır. Örneğin 2022 senesinin Kasım ayında Bali’de düzenlenen G20 Zirvesi’nde Albanese, Şi’yle bir görüşme gerçekleştirmiştir (ABC News, 2022). Aynı zamanda Avustralya Dışişleri Bakanı Penny Wong da bahsi geçen yılın Aralık ayında Pekin’e bir ziyarette bulunmuştur (SBS News, 2022). Nitekim tüm bunların da ikili ilişkilerde bir yumuşama sinyali olduğu söylenebilir.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

Söz konusu yumuşamanın bir sonucu olarak da Çin, 2023 yılının Ocak ayında Avustralya'dan kömür ithalatını tekrar başlatacaklarını açıklamıştır (Reuters, 2023). Fakat diğer alanlardaki ambargolar devam etmektedir. Avustralya'nın bu durumdan memnun olduğu ve ilerleyen süreçte diğer ekonomik alanlarda da ambargoların kaldırılması için çaba harcayacağı ileri sürülebilir. Bu durum, her iki aktörün de işine gelecektir. Yani Kanberra'nın kazan-kazan mantığıyla Pekin'e yakınlaştığı söylenebilir. Nitekim Avustralya'nın en önemli ticari partnerlerinden birinin Çin olduğu bilinmektedir (This Week in Asia, 2023). Zira Avustralya, ürettiği ürünlerin hammaddelerinin %25'ini Çin'den ithal etmektedir. Halihazırda Kanberra, Pekin'in en büyük altıncı ticaret ortağı ve en büyük beşinci ithalatçısıdır. Tüm bunlarla birlikte Avustralya Çin'in ihracatında onuncu sıradadır (Parliament of Australia).

Öte yandan Çinli yatırımcıların Avustralya'ya olan ilgisinin artışa geçtiği de ortadadır. Yayımlanan bazı raporlara göre, ülkedeki Çin yatırım anlaşmaları bir önceki çeyreğe göre 2022 senesinin son çeyreğinde 1,7 milyar Avustralya dolarından 6,7 milyar Avustralya dolarına yükselmiştir (This Week in Asia, 2023).

Mevzubahis duruma rağmen Avustralya, ülkede ABD'ye bir üs vermeyi kabul etmiştir (The Wall Street Journal, 2022). Bu da Pekin-Kanberra ilişkileri açısından kazan-kazan anlayışına ters bir durum yaratmaktadır. Aynı zamanda söz konusu durum, Çin'in gözünde Avustralya'nın iyi niyetini de tartışmaya açmaktadır. Halihazırda Pekin'in diğer ambargoları kaldırmayıp yalnızca kömür ithalatına başlaması da Çin'in güvensizliğini kanıtlar niteliktedir.

Dahası Avustralya, ABD'den ortalama 2,8 milyar Avustralya doları karşılığında 40 Black Hawk askeri helikopteri satın alacağını doğrulamıştır (Reuters, 2023). Buna ek olarak 9 Mart 2023 tarihinde ismini açıklamak

istemeyen dört ABD'li yetkili AUKUS Paketi kapsamında 2030 yılında kadar Avustralya'nın ABD'den Virginia modeli beş yeni nükleer denizaltı almasının beklendiğini söylemiştir. (South China Morning Post, 2023).

Bu yetkililer Washington'un 2027 yılına kadar Batı Avustralya'da denizaltı konuşlandırmaları yapacağını dile getirmiştir. Nitekim yine bu konuyla ilgili Marles yapmış olduğu açıklamada bu denizaltıların Hint-Pasifik, Güneydoğu Asya ve Hint Okyanusu'nda barış ve istikrarı sağlayacağını, saldırı kapasiteleri olmasına rağmen asıl amacın bölgesel istikrarı sağlamak olduğunu belirtmiştir (South China Morning Post, 2023). Bu kapsamda Hint-Pasifik söyleminin kullanılması, yine bahse konu aktörlerin Çin karşıtlığı üzerinden okunabilir. Bu anlamda Hint-Pasifik, Güneydoğu Asya ve Hint Okyanusu'nda barış ve istikrar vurgusu da denizler üzerinden Çin'in çevrelenmesi noktasında mühim bir kavramdır.

Ardından Joe Biden 13 Mart 2023 tarihinde San Diego'da Albanese ve Birleşik Krallık Başbakanı Rishi Sunak'la bir araya gelmiştir. Söz konusu görüşmeye ABD Savunma Bakanı Lloyd Austin, ABD Donanma Bakanı Carlos Del Toro ve ABD'nin Avustralya Büyükelçisi Caroline Kennedy de katılmıştır. Bu kapsamda liderler yaptıkları ortak açıklamada Çin'in askeri yığınağına karşı koyma hedefiyle Avustralya'nın Asya-Pasifik'teki nükleer denizaltı gücünü arttırma planlarını hızlandırdıklarını söylemişlerdir (The San Diego Union-Tribune, 2023).

Öte yandan yapılan açıklamada üç ülkenin ABD'nin İngiltere ve Avustralya'yla son derece hassas teknolojileri paylaşmasını gerektirecek, her ulustan bileşenlerle inşa edilen yeni bir denizaltının tasarımı üzerinde işbirliği yapacağı da vurgulanmıştır. Zira ABD'nin 1958 yılında Birleşik Krallık'a nükleer denizaltı geliştirilmesi konusunda destek vermesinin ardından böylesi bir işbirliği içerisinde bulunmadığı bilinmektedir (The San Diego Union-Tribune, 2023).

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

Bununla birlikte bu sürecin üç aşamada gerçekleştirileceği belirtilmiştir. İlk aşama, ABD ve Birleşik Krallık denizaltılarının Avustralya üslerini ziyaret etmesidir. İkinci aşama ise Avustralyalı deniz kuvvetlerinin Washington ve Londra donanmalarına katılarak nükleer enerjiyle çalışan denizaltıları hakkında uzmanlaşma sürecidir. Ardından üçüncü ve son aşamada da Birleşik Krallık ve ABD'nin kendi denizaltılarını dönüşümlü olarak Avustralya limanlarına konuşlandırması planlanmaktadır (The San Diego Union-Tribune, 2023).

Yine bu bağlamda Albanese'nin nükleer denizaltıları ve Asya-Pasifik'teki güvenlik denklemlerini görüşmek üzere Fiji'de Fiji Başbakanı Sitiveni Rabuka'yla yaptığı toplantı da oldukça kritiktir (Reuters, 2023). Zira Avustralya'nın, Fiji'yle birlikte toplam 12 Güney Pasifik ülkesinin yer aldığı Nükleerden Arındırılmış Bölge anlaşmasının 6 Ağustos 1985 tarihinde imzalayarak anlaşmanın bir tarafı olması (Arms Control Association, 2012), bu görüşme özelinde değerlendirilince dikkat çekicidir.

Mevzubahis görüşmenin ardından Rabuka tarafından yapılan açıklamada iki ülkenin savunma, güvenlik, ekonomi ve çevre konularında görüş alışverişinde bulunduğu söylenmiştir (Reuters, 2023). Albanese'nin de Çin'in askeri gücünü arttırmasını vurgulayarak AUKUS Pakti'nin savunması ve pakta yönelik eleştirilere "Çin, 1990'lardan beri dünya meselelerindeki duruşunu ve konumunu değiştirdi, meselenin gerçeği bu." diyerek karşı çıkması (Reuters, 2013), Avustralya'nın çok yönlü bir dış politika izleme çabalarında aslında Çin temelli hissettiği tehdidin ne kadar ciddi olduğunu gözler önüne sermektedir.

Dahası ABD Dışişleri Bakanlığı, toplam 895 milyon dolar değerinde bir anlaşmayla Avustralya'ya 220 seyir füzesi satacağını açıklamıştır. Söz konusu füzelerin Tomahawk füzeleri olduğu ve bu füzelerin Virginia sınıfı denizaltılar tarafından kullanılacağı belirtilmiştir (BBC News, 2023). Buna ek olarak ABD'den teknik destek sağlanacağını da altı çizilmiştir. Pentagon tarafından yapılan açıklamada bu işbirliğinin "Avustralya'nın ABD

deniz kuvvetleri ve diğer müttefik kuvvetlerle birlikte çalışma kabiliyetini ve karşılıklı çıkar görevlerine katkıda bulunma kabiliyetini artıracak" vurgulanmıştır. Marles tarafından yapılan açıklamada da füzelerin Kanberra'ya "gerçekten önemli bir yetenek" sağlayacağı söylenmiştir (BBC News, 2023).

Tüm bu gelişmelerin Avustralya-Çin ilişkilerindeki gerilimi had safhaya çıkarabileceği söylenebilir. Çünkü bu hadiseler, Kanberra'nın net bir şekilde Pekin karşıtı eylemlerin merkezinde olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda bu gelişmeler, Avustralya'nın çok yönlü dış politikasında Batı etkisinin ve Batı kanadının ağır bastığını göstermektedir.

Ayrıca Avustralya eski Başbakanı Malcolm Turnbull Çin'in Avustralya'da "bariz ve açık" bir şekilde operasyonlar yürüttüğünü söylemiştir. Üstelik Turnbull, Avustralya'da kamu işlerini etkilemeye çalışan en aktif örgütün Çin ve Çin Komünist Partisi (ÇKP) olduğunu da belirtmiştir (The Guardian, 2023).

Nitekim Çin'in özellikle de denizlerle ilgili tutumuna bakıldığında, Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Mao Ning'in QUAD ülkelerinin "dışlayıcı bir blok" olmaması gerektiğini söylemesi (NHK World-Japan, 2023) kayda değer bir durumdur. Çünkü bu tutumunun söz konusu ülkeler için suçlayıcı bir tavır olduğu öne sürülebilir. Nitekim bahse konu açıklama, Pekin'in Asya-Pasifik sularındaki Batı nüfuzundan duyduğu rahatsızlığı ortaya koymaktadır.

Tüm bunların yanı sıra Albanese, Avustralya'nın Çin'le ilişkilerinde "daha fazla gelişme" görmek istediğini de söylemiştir. Albanese, "Yapabileceğimiz her yerde Çin'le işbirliği yapacağız, gerektiğinde anlaşmazlığa düşeceğiz ama daima ulusal çıkarlarımızı gözeteceğiz." demiştir (News.com, 2023). Bu bağlamda Albanese'nin Çin'le olan ilişkiler için ulusal çıkar vurgusunu yapması mühimdir. Zira bu da Avustralya'nın jeopolitik ve jeoekonomik çıkarları doğrultusunda çok vektörlü bir politika izlemek istediğine işaret etmektedir.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

Öte yandan Avustralya Dışişleri Bakanı Wong, tüm ülkelere Asya-Pasifik Bölgesi'nde "yıkıcı" bir savaşı önlemek için üzerlerine düşeni yapmaları çağrısında bulunmuştur (News.com, 2023). Nitekim bölgede artışa geçen gerilim sebebiyle bölge devletlerinin askeri ve savunma harcamaları yükselmiştir. Bu çerçevede Avustralya'nın bölgede olası bir çatışmayı önlemeye çalıştığı öne sürülebilir. Çünkü Kanberra, bölgede yaşanması muhtemel herhangi bir çalışmanın yıkımdan fazlasını getirmeyeceğini düşünüyor olabilir.

Bu bağlamda Avustralya, ülkeleri ulusal güçlerini, kabiliyetlerini, etkilerini ve yeteneklerini kullanarak halihazırda varlığını sürdüren sorunları çözmeye davet etmektedir. Bu da Avustralya'nın çok vektörlü bir politika izlemeye başlayabileceği şeklinde okunabilir. Bilhassa Kanberra hem Çin hem de Batılı güçlerle eşzamanlı bir ilişki sürdürmeye çalışmakta ve sorunların çözülmesinde önemli bir uzlaştırıcı rolü üstlenmeye çabalamaktadır. Bu kapsamda Avustralya'nın Çin'le ilişkilerinde problemleri öncelemek yerine karşılıklı bağımlılığı, işbirliğini, ekonomiyi ve ticareti öne çıkardığı vurgulanabilir. Benzer bir şekilde Kanberra'nın yumuşak güç araçlarını kullanarak karşılıklı bağımlılık yaratmaya çalıştığı da düşünülebilir.

Hülasa Çin-Avustralya ilişkilerinin güncel gidişatında, her ne kadar iki devlet de zıt kutuplarda yer alıyor ve Batı ile Pekin'in küresel güç mücadelesi üzerinden bir rekabet içerisinde bulunuyor olsalar da 2022 yılının Mayıs ayında Albanese'nin Avustralya Başbakanı seçilmesiyle, ilişkilerin gelişmeye başladığı söylenebilir. Bunda da Avustralya'nın bölgesel olarak daha dengeli ve çok vektörlü bir politika izleme çabalarının etkili olduğu öne sürülebilir.

SONUÇ

ABD ve NATO'nun Soğuk Savaş'tan galip çıkmasıyla birlikte dünyada tek kutuplu bir düzene geçilmiştir. Nitekim Washington'un ve Batı ittifakının tek kutup olduğu yeni dünya düzeninde ABD küresel hegemon ve başat aktör olmuştur. Washington Soğuk Savaş sürecinde Moskova'yı öteki olarak konumlandırarak hem eylemleriyle söylemlerine meşru bir zemin yaratmış hem de kendi kutbunu konsolide edebilmiştir.

Daha sonra da SSCB'nin dağılmasıyla birlikte NATO ve Batı ittifakının konsolidasyonu için yeni "ötekisini" arayan ABD için 11 Eylül olaylarıyla birlikte "İslami Terör" yeni düşman olarak seçilmiştir. Ardından Çin'in büyüyen gücü, proaktifleşen dış politikası, ekonomik atılımları ve kurallara dayalı uluslararası sisteme rekabet etme hedefi Pekin'i yeni öteki haline getirmiştir. Bununla birlikte ABD ile Çin arasında yeni bir küresel rekabet başlamıştır.

ABD-Çin rekabeti de Washington'un politik tecrübeleri hasebiyle başlattığı çevreleme politikasıyla birleşerek Asya-Pasifik Bölgesi üzerinde yüksek gerilimli bir jeopolitik mücadele olarak kendini göstermiştir. Bu kapsamda Avustralya, her ne kadar doğuda yer alsada Batı temelli ittifaklarla birlikte ABD ve Batı'nın bölgedeki önemli bir müttefiki olmuştur.

Söz konusu durum da Kanberra-Pekin hattında gerilim yaratan ilişkiler geliştirilmesine neden olmuştur. Avustralya'nın QUAD, AUKUS ve ANZUS gibi Batı ittifakının önemli paktlarında yer alması ve bunların birçoğunun Çin'i çevreleme hedefleri doğrultusunda hayata geçirildiği iddiaları, iki aktör arasındaki gerilimi arttırmaktadır. Her ne kadar 2022 yılında Albanese'nin Avustralya Başbakanı seçilmesiyle birlikte Kanberra, Pekin'le diyalogunu geliştirmeye başlamışsa da ilerleyen dönemlerde de Kanberra'nın bu kabiliyetini artırmaya çalışacağı ve Çin'le olan diyalogunu artırmak isteyeceği bir yıl olacağı ifade edilebilir. Her ne kadar Albanese, diplomasi

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

açısından selefinden daha yetenekli olsa da Avustralya-Çin ilişkilerinin her zaman aynı şekilde ilerlemeyeceği tahmin edilebilir. Zira halihazırda Kanberra, Çin'in büyüyen gücüne karşı dengeleme çabası içerisindedir. Nitekim Avustralya'nın Batıyla ittifak içerisinde aldığı kararların Pekin tarafından "çevrelenme" ve "kısıtlanma" şeklinde algılanacağı öne sürülebilir. Kanberra, söz konusu önlemlerine devam ettikçe, iki aktör arasındaki ilişkilerin gerilimli bir seyre bürünmesi de olasıdır.

Bu noktada Avustralya, yukarıda da belirtildiği üzere, Batıyla güçlü diyaloglar içerisindedir. Aynı zamanda Batı temelli kurulmuş ittifakların içinde de kilit rol oynamaktadır. Bu da vaziyetin kısa vadede değişmeyeceği, Avustralya'nın Batı perspektifinden çıkmayacağı ve her ne kadar diplomatik olarak ilişkiler geliştirilse de Çin'i tehdit olarak görmeye devam edeceği anlamını taşımaktadır.

Aynı zamanda Çin ile Batı arasındaki gerilimin artması ve Tayvan üzerinden yaşanması muhtemel bir sıcak çatışma ihtimali de Avustralya'yı taraf seçmeye ve Çin'le bağlarını koparmaya itebilir. Nitekim böylesi bir durumda QUAD ve AUKUS gibi paktların içerisinde yer alan Kanberra yönetiminin Batı tarafından bölgede Batı nüfuzunun etkin bir aktörü olması konusunda baskı görebileceği söylenebilir.

KAYNAKÇA

A Timeline of the Career of Former Japanese PM Shinzo Abe. (2022). Associated Press News, <https://apnews.com/article/japan-shinzo-abe-timeline-3bff720a48b60b4c8907b8e71bcf41e8>.

Albanese Says Australia to Focus on Restoring Trade with China. (2023). Yahoo News, <https://l24.im/PfM36m>.

Albanese Says Trip by Federal MPs to Taiwan is 'Not a Government Visit'. (2022). The Sidney Morning Herald, <https://www.smh.com.au/politics/federal/albanese-says-trip-by-federal-mps-to-taiwan-is-not-a-government-visit-20221203-p5c3d1.html>.

Albanese Wants to See 'Further Improvement' in Australia's Relationship With China. (2023). News.com, <https://www.news.com.au/national/albanese-wants-to-see-further-improvement-in-australias-relationship-with-china/video/83baa8e6f3d681c03393adb142a249ee>.

ALBERS, M. ve CHEN, Z.Z. (2017). Socialism Capitalism and Sino-European Relations in the Deng Xiaoping Era, 1978–1992. Cold War History, 17(2), 115-119.

Anthony Albanese and Xi Jinping Meet at G20, Breaking Six-Year Diplomatic Cold Shoulder. (2022). ABC News, <https://www.abc.net.au/news/2022-11-15/anthony-albanese-and-xi-jinping-meet-at-g20-summit/101657590>.

AUKUS Partnership Will Complement and Not Sideline Quad. (2021). The Phnom Penh Post, <https://www.phnompenhpost.com/opinion/aucus-partnership-will-complement-and-not-sideline-quad>.

AUKUS: UK, US and Australia Launch Pact to Counter China. (2021). BBC News, <https://www.bbc.com/news/world-58564837>.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

AUKUS: Which Countries Have Nuclear-Powered Submarines?. (2023). Hindustan Times, <https://www.hindustantimes.com/world-news/aukus-which-countries-have-nuclear-powered-submarines-101631871464236.html>.

Australia and Oceania: Physical Geography. (2022). National Geography, <https://education.nationalgeographic.org/resource/oceania-physical-geography/>.

Australia Election: Anthony Albanese Leads Labor to Australian Election Victory. (2022). BBC News, <https://www.bbc.com/news/world-australia-61267489>.

Australia Eyes More Sea Mines to Shore up Maritime Defence amid China's Influence in Pacific. (2023). South China Morning Post, <https://www.scmp.com/news/asia/australasia/article/3207748/australia-eyes-more-sea-mines-shore-maritime-defence-amid-chinas-influence-pacific>.

Australia Likely to Buy up to 5 Virginia Class Nuclear Submarines As Part of AUKUS Deal. (2023). South China Morning Post, <https://www.scmp.com/news/asia/australasia/article/3212875/australia-likely-buy-5-virginia-class-nuclear-submarines-part-aukus-deal>.

Australia Plans to Buy 220 Cruise Missiles From US. (2023). BBC News, <https://www.bbc.com/news/world-australia-64984948>.

Australia PM Defends AUKUS Submarine Deal Against Critics. (2023). Reuters, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/australia-pm-defends-aukus-submarine-deal-against-critics-2023-03-16/>.

Australia PM Visits Fiji to Discuss Nuclear Submarines, Security. (2023). Reuters, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/australia-pm-visits-fiji-discuss-nuclear-submarines-regional-security-2023-03-15/>.

Australia to Spend \$2 Billion on 40 U.S. Black Hawk Choppers. (2023). Reuters, <https://www.reuters.com/business/aerospace-defense/australia-spend-2-billion-40-us-black-hawk-choppers-2023-01-18/>.

Australia, Philippines Discuss Joint South China Sea Patrols. (2023). Reuters, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/australia-philippines-discuss-joint-patrols-south-china-sea-2023-02-22/>.

Australia's Economic Relationship with China. (2022). The Parliament of Australia, https://www.aph.gov.au/about_parliament/parliamentary_departments/parliamentary_library/pubs/briefingbook44p/china.

Australia-China Foreign Ministers Meet in Bid to Repair Ties. (2022). Associated Press News, apnews.com/article/g-20-summit-politics-business-covid-penny-wong-7af410518b7deea0b6c2504eb462150f.

Australian Exporters Rekindle China Ties Amid Diplomatic Thaw. (2023). South China Morning Post, <https://www.scmp.com/news/asia/australasia/article/3211622/australian-exporters-rekindle-china-ties-amid-diplomatic-thaw>.

BAŞARAN, D. (2022). İran Dış Politikasında İmparatorluk Vizyonu: Pers Yayılmacılığı, Ankara: Astana Yayınları.

Beijing Said Stop But 'Very Friendly' Australia Mps Went to Taiwan Anyway. (2022). South China Morning Post, <https://www.scmp.com/news/asia/australasia/article/3202231/beijing-said-stop-very-friendly-australia-mps-went-taiwan-anyway>.

BETTS, R.K. (2013). The Lost Logic of Deterrence: What the Strategy That Won the Cold War Can-and Can't-Do Now. The Foreign Policy, https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2013-02-11/lost-logic-deterrence?gclid=Cj0KCQjwk7ugBhDIARIsAGuvGpbfINpIJ8V4TU2cU2mIEGyF8KuYwE8d4AarPTr47ACkOP1t4p-HMi0aAkhgEALw_wcB.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

Biden Unveils Submarine Pact with U.K., Australia During Historic San Diego Visit. (2023). The San Diego Union-Tribune, <https://www.sandiegouniontribune.com/news/politics/story/2023-03-13/biden-uk-australia-san-diego-visit>.

Brexit: What You Need to Know About the UK Leaving the EU. (2020). BBC News, <https://www.bbc.com/news/uk-politics-32810887>.

China Faults Quad Countries As 'Exclusionary Bloc' (2023). NHK World-Japan, https://www3.nhk.or.jp/nhkworld/en/news/20230303_32/.

China Is Carrying out 'Blatant' Influence Operations in Australia, Malcolm Turnbull Says. (2023). The Guardian, <https://www.theguardian.com/australia-news/2023/feb/21/china-is-carrying-out-blatant-influence-operations-in-australia-malcolm-turnbull-says>.

China's Economy Is Now The World's Second Largest. (2011). BBC News, <https://www.bbc.com/news/av/business-12445925>.

China's Sanctions Against Australia Have Been A Spectacular Failure. (2022). Financial Review, <https://www.afr.com/world/asia/china-s-sanctions-against-australian-have-been-a-spectacular-failure-20221220>.

Chinese Investment in Australia Up, But US Still Leading Foreign Investor. (2023). This Week in Asia, <https://www.scmp.com/week-asia/economics/article/3213439/chinese-investment-australia-us-still-leading-foreign-investor>.

ÇAKMAK, Ç. (2005). Amerikan Dış politikası ve ABD-Çin İlişkilerinde Pragmatizm ve Rasyonalite. A. Sandıklı ve İ. Güllü, (ed.), Geleceğin Süper Gücü Çin-Uzakdoğu'daki Entegrasyonlar ve Şanghay İşbirliği Örgütü, İstanbul: Tasam Yayınları, 103-135.

ÇELİK, K. E. ve BAŞARAN D. (2019). Empire Tendencies of USA Within the Context of APAC Policy and China: An Analysis of Trump Doctrine. Bölgesel Araştırmalar Dergisi, 3(2), 34-54.

ÇELİK, K. E. ve EROL, M. S. (2019). Kuşak-Yol Girişimi Bağlamında ABD'nin İran Politikasının Analizi. Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları Dergisi, 3(2), 11-41.

ÇİFTÇİ, K. (2009). Soğuk Savaş Sonrasında ABD: "Rıza"ya Dayalı "Hegemonya"dan "İmparatorluk" Düzenine. International Journal of Management Economics and Business, 5(10), 203-219.

Donald Trump Is Elected President in Stunning Repudiation of the Establishment. (2016). The New York Times, <https://www.nytimes.com/2016/11/09/us/politics/hillary-clinton-donald-trump-president.html>.

EROL. M. S. ve KOYUNCU. M. (2022). Çin'in İnci Dizisi Stratejisi. Bölgesel Araştırmalar Dergisi, 6(1), 41-66.

European Bank. Belt and Road Initiative (BRI). (2022). <https://www.ebrd.com/what-we-do/belt-and-road/overview.html>,

Exclusive: China Energy Places Order to Import Australian Coal. (2023). Reuters, <https://www.reuters.com/business/energy/china-energy-places-order-import-australian-coal-sources-say-2023-01-06/>.

FRUHLING, S. (2018). Is ANZUS Really an Alliance? Aligning the US and Australia. Global Politics and Strategy, 60(5), 199-218.

FULLER, F. vd. (2003). China's Accession to the World Trade Organization: What Is at Stake for Agricultural Markets?. Applied Economic Perspectives and Policy, 25(2), 399-414.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

GÖKAY, B. (2009). Tectonic Shifts and Systemic Faultlines: A Global Perspective to Understand the 2008-2009 World Economic Crisis. Alternatives: Turkish Journal of International Relations, 8(1), 19-58.

HEMMINGS, J. ve KUROKI, M. (2013). Shinzo Abe: Foreign Policy 2.0.. Harvard Asia Quarterly, 15(1), 8-13.

How Much Trade Transits the South China Sea?. (2017). China Power, <https://chinapower.csis.org/much-trade-transits-south-china-sea/>.

Impact of AUKUS on US-EU Relations. (2021). The Diplomat, <https://thediplomat.com/2021/11/impact-of-aukus-on-us-eu-relations/>.

Japan Joins U.N. Security Council As New Nonpermanent Member. (2023). Kyodo News, <https://english.kyodonews.net/news/2023/01/6c679e2ec5bf-japan-joins-un-security-council-as-new-nonpermanent-member.html>.

Japan to Host 2023 G-7 Summit in Hiroshima May 19-21. (2022). Arab News, <https://www.arabnews.com/node/2112576/world>.

KAYA, E. (2011). İran İslam Cumhuriyeti-Çin Halk Cumhuriyeti Orta Asya ve Güney Kafkasya Siyaseti (1991-2010). N. İyikan, (ed.), Orta Asya Güney Kafkasya siyasi gelişmeler: 1991-2010, İstanbul: Hiperlink Yayınları, 611-660.

KAYA. E. (2022). Terörizmle Mücadelede Müzakere Yöntemi ETA-LTTE-PKK-FARC. Ankara: Nobel Yayınevi.

Key Takeaways from the G20 Summit in Bali. (2022). Reuters, <https://www.reuters.com/world/key-takeaways-g20-summit-bali-2022-11-16/>.

KOYUNCU, M. C. (2021). Hint-Pasifik Bölgesinin “Yeni Yıldızı” QUAD: Zayıflıklar, Fırsatlar, Tehditler ve Avantajlar, ANKASAM, <https://www.ankasam.org/hint-pasifik-bolgesinin-yeni-yildizi-quad-zayifliklar-firsatlar-tehditler-ve-avantajlar/>.

KOYUNCU, M. C. (2022). Avustralya'nın Hint-Pasifik Politikası. ANKASAM, <https://www.ankasam.org/avustralyanin-hint-pasifik-politikasi/>.

MORGAN, K. O. (2020). Was Brexit Really About Europe?. *Observatoire de la société britannique*, 25, 9-26.

NATO Should Take An Active Role in Asia-Pacific Region, UK's Truss Says. (2022). CGTN, <https://newseu.cgtn.com/news/2022-04-28/NATO-should-take-active-role-in-Asia-Pacific-region-UK-s-Truss-says-19Bo1ExzYcM/index.html>.

No Shift in Australia Defence Policy After Xi Meeting-Diplomat. (2022). Reuters, www.reuters.com/world/no-shift-australia-defence-policy-after-xi-meeting-diplomat-2022-11-16/.

North Atlantic Treaty Organization. (2022). Madrid Summit Declaration, https://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_196951.htm.

Nuclear-Weapon-Free Zones (NWFZ) At a Glance. (2012). Arms Control Association, <https://www.armscontrol.org/factsheets/nwzf#:~:text=Article%20VII%20of%20the%20nuclear,the%20criteria%20for%20such%20zones>.

ÖRMECİ, O. (2021). ABD Dış Politikasında Öncelikli Gündem Asya-Pasifik. *Bilge Strateji*, 12(22), 9-18.

Penny Wong Met Her Chinese Counterpart in Beijing For Historic Talks. Here's What Was Raised. (2022). SBS News, <https://www.sbs.com.au/news/article/penny-wong-met-her-chinese-counterpart-in-beijing-for-historic-talks-heres-what-was-raised/rmdtf4f62>.

ROBB, T. K. ve GILL, D. J. (2015). The ANZUS Treaty During the Cold War: A Reinterpretation of U.S. Diplomacy In the Southwest Pacific. *Journal of Cold War Studies*, 17 (4), 109-157.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

September 11 Attacks. (2022). History, <https://www.history.com/topics/21st-century/9-11-attacks>.

Taiwan Welcomes More Foreign Delegations Despite Chinese Pressure. (2021). Financial Times. <https://www.ft.com/content/82a27c50-1831-4953-9f69-e98e6e43b889>.

The Political Geography of the South China Sea Disputes. (2021). Rand Corporation, <https://www.rand.org/pubs/perspectives/PEA2021-1.html>.

The White House. (2021). Joint Leaders Statement on AUKUS, <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2021/09/15/joint-leaders-statement-on-aucus/>.

U.S. Plans Broad Increase of Military Presence in Australia. (2022). The Wall Street Journal, <https://www.wsj.com/articles/u-s-plans-broad-increase-of-military-presence-in-australia-11670396682>.

UNSW Canberra. (2022). <https://www.unsw.adfa.edu.au/newsroom/news/security-defence-plus-aucus-and-cyber-capabilities-alignment-concepts-definitions-capabilities-norms-and-doctrine>.

Webber, M. (1992). The Third World and The Dissolution of The USSR. *Third World Quarterly*, 13(4), 691-713.

What is Nine-Dash Line? The basis of China's Claim to Sovereignty over South China Sea. (2020). The Print, <https://theprint.in/theprint-essential/what-is-nine-dash-line-the-basis-of-chinas-claim-to-sovereignty-over-south-china-sea/469403/>.

What is the Quad and Can It Counter China's Rise?. (2020). Al Jazeera, <https://www.aljazeera.com/news/2020/11/25/what-is-the-quad-can-us-india-japan-and-australia-deter-china>.

What's the Indo-Pacific-And How Does The Quad Work?. (2021). The Sidney Morning Herald, <https://www.smh.com.au/national/forget-asia-pacific-it-s-the-indo-pacific-we-live-in-now-where-is-that-exactly-20210810-p58hku.html>.

Xi Jinping Becomes China's President. (2013). The Guardian, <https://www.theguardian.com/world/2013/mar/14/xi-jinping-installed-china-president>.

YILDIRIM, Y. (2015). Richard Rosecrance'nin Sistem Modeli Perspektifinden Soğuk Savaş Sonrası Uluslararası Sistemin Analizi. U.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(2), 179-207.

ZENGİN, Z. (2020). Japonya'nın Shinzo Abe Dönemi Çin Politikası: "Öteki" Olarak Çin. Çağdaş Üngör, (ed.), Asya-Pasifik Çalışmalarında Yeni Ufuklar, İstanbul: Küre Yayınları, 197-229.

Zhuang, Y. (2020). Why is Australia Still Part of the British Monarchy?. The New York Times, <https://www.nytimes.com/2020/12/03/world/australia/why-is-australia-still-part-of-the-british-monarchy.html>.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

STRUCTURED ABSTRACT

The United States of America has emerged victorious from the so-called Cold War, the biggest polarization process the global system has ever witnessed. As a matter of fact, with the fall of the Berlin Wall in 1989 and the dissolution of the USSR in 1991, the world has transitioned from a bipolar order to a new system in which the USA is unipolar. At this point, it first marginalized the USSR and legitimized its actions on a global scale. Then, with the September 11, 2001 attacks, the USA chose the new “other” as Islamic Terror. Then, as China got stronger and started to compete with the rules-based international order, China became the new “other” of the USA.

It is trying to apply the containment policy against China, which was successful by applying it against the USSR in the USA as well. It can be said that this strategy adds a regional perspective to the Washington-Beijing rivalry. Australia has a special position in this competition as it has a Western perspective and is in many Western alliances. Because Australia is an important ally of the West.

On the other hand, with the establishment of the Labor Party Government led by Albanese after the elections in May 2022, the winds of change began to blow in Australian foreign policy. Because Albanese is trying to restore relations with China.

In this context, in order to better understand the Australia-China relations, it will be necessary to first talk about the regional position of Australia and the geopolitical necessities brought by this position.

The Indian Ocean to the west, the Pacific Ocean to the east, and the Southeast Asian Region to the north places Australia at the center of the Asia-Pacific Region. However, due to its geographical location, Australia closely feels the effects of the economic, military, cultural, strategic and political developments around it.

The fact that the country is an island state, has a coast to two oceans and is close to many island states makes Australia a country open to dangers. It can be said that Canberra, which is stated to be an actor with Western values in particular, feels the threats from Beijing and Pyongyang closely for this reason. It can be argued that this situation creates a cycle in itself.

In the second part, it will be necessary to examine the regional alliances in which Australia is involved, the establishment processes of these alliances, their aims and regional importance. In this context, it can be said that Australia is an important ally of the West, the USA and NATO in the Asia-Pacific Region. It can be argued that an important reason for this is that Australia has a strong Anglo-Saxon structure. Because Australia is the only actor who has not changed with the USA in both the ANZUS, the AUKUS Pact and the Quadruple Security Dialogue (QUAD).

However, Australia is also a representative country of the United Kingdom. So the UK monarch has the Governor as a representative in Canberra. It can be said that these situations give Australia an important Western perspective militarily, geopolitically, strategically and economically.

In the third part, the current course of Canberra-Beijing relations has an important role in the direction of Western influence and versatility in Australian foreign policy.

Australia's inclusion in the Western-based Atlantic system, China's struggle against the rules-based international system and Western hegemony polarize these two states in the region and make Australia a target country for China. Because, in this context, Australia produces a policy against the Chinese threat both because it accepts the Western framework and in line with its national interests.

AVUSTRALYA'NIN ÇOK YÖNLÜ DIŞ POLİTİKASINDA ÇİN'İN YERİ

At this point, it can be said that one of the most important strategies implemented by Australia over the Chinese threat and anti-Chinese rhetoric is to abandon the “Asia-Pacific” discourse and adopt the “Indo-Pacific” discourse.

Looking at the current developments between the two actors, it can be said that with the election of Albanese, Canberra tried to restore its relations with Beijing, but anti-Chinese policies continued due to Western influence, alliances and Australia’s own threat perceptions.

In the last part of the study, it is important to examine the predictions about Australia-China relations in the current order conjuncture.

It can be said that 2022 is a year in which Australia can demonstrate its diplomatic power. However, it can be stated that 2023 will be a year when Canberra will try to increase this capability and want to increase its dialogue with China. Although the Albanese is more capable of diplomacy than its predecessor, it can be predicted that Australian-Chinese relations will not always proceed in the same way.

It can be said that Australia’s Western framework will not change and it will continue to see China as a threat, even though diplomatic relations are developed.

At the same time, the escalation of tension between China and the West and the possibility of a possible hot conflict over Taiwan may push Australia to choose sides and sever ties with China. As a matter of fact, in such a case, it can be said that the Canberra administration, which is included in the pacts such as QUAD and AUKUS, may be pressured by the West to be an effective actor of Western influence in the region.